

ORDIE

operasjon

høyre kystvaktsskipet KV «Marlene Østervold».

Foto: Kystvakten/ SCANPIX

FORBEREDT: Norske marinejegere under øvelse med Forsvarets Lynx-helikoptre i Ramsund i Nordland.

Foto: TERJE MORTENSEN

stofftank. Dermed er det mindre plass til passasjerer og annen last.

Nye helikoptre

– Når det gjelder helikoptrene, så kan jeg si at det kommer en betydelig forbedring når vi får de nye NH 90-helikoptrene som vil være operative i 2007–2008.

Enkelt sagt kan de løfte mer og fly lenger, sier statssekretær Espen Barth Eide til VG.

– Dermed var det umulig med dagens kystvakhelikop-

tre å fly inn styrker som kunne borde «Elektron»?

– Kystvakten mente og mener at de egnede kreftene til å kunne borde, med de begrensningene som lå i været, var om bord, sier statssekretæren.

Pressetalsmann John Espen Lien ved Landsdelskommando Nord-Norge i Bodø, som ledet «Elektron»-operasjonen fra land, vil ikke kommentere VGs opplysninger.

E-post: alf.bjame.johnsen@vg.no
tom.bakkeli@vg.no

HOLDT TIL-BAKE:

Richard Storås og Henning Thune fra KV «Tromsø» ble holdt tilbake mot sin vilje om bord på den russiske tråleren. De norske marinejegerne skulle hente dem. Foto: SCANPIX

Fakta

● Lørdag 15. oktober ble kystvaktinspektørene Richard Storås (19) og Henning Thune (39) satt om bord i den russiske tråleren øst for Hopen i Svalbardsonen for å foreta en ordinær inspeksjon, på mistanke om grove brudd på fiskeribestemmelsene i sonen.

● Men før de to inspektørene rakk å bli hentet tilbake til KV «Tromsø», satte «Elektron» opp farten i retning russisk territorium.

● Dagen etter forsøkte Kystvakten å stoppe «Elektron» ved å spenne en trosse rundt tråleren og skade skipets propeller, men dette mislyktes.

● Bordingsforsøk fra Kystvaktens egne mannskaper med helikopter ble heller ikke fullført på grunn av været.

● Forfulgt av fire kystvaktsskip, stevnet «Elektron» mot russisk farvann. torsdag 20. oktober ble de norske kystvaktinspektørene overlatt russerne, og deretter norske myndigheter.

● Russiske myndigheter har siden tatt ut tiltale for grove brudd på fiskeribestemmelsene.

– Statoil og Hydro skal være glade

Av BJØRN HAUGAN

En av de fremste Russland-ekspertene ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) sier Statoil og Hydro kunne blitt rammet kraftig hvis norske soldater hadde bordet russiske «Elektron».

– Statoil og Hydro skal være glade for at de norske soldatene aldri

nådde frem til «Elektron». Det kunne fått konsekvenser for deres deltagelse i Shtokman-utbyggingen, sier NUPI-forsker Jacob Godzimirski, som har russisk utenriks- og sikkerhetspolitikk som spesialfelt.

– Slik situasjonen nå ble taklet, var det en del leven i mediene, men de offisielle russiske reaksjonene var avdempet. Hvis Norge hadde satt om bord soldater, ville det blitt mye mer ra-

maskrik. Da ville den russiske bjørnen brølt, sier han.

Stormakt

– For det er slik at Norge er et lite land og Russland fortsatt en stormakt. Militær bruk reagerer de alltid på. Det vekker internasjonal oppsikt og setter i gang helt andre følelser i Russland. Da må russiske myndigheter markere seg, sier Godzimirski. Han har polsk

opprinnelse og har vært ved NUPI i ti år.

– Det ville først og fremst gitt politiske konsekvenser, ikke sikkerhetsmessige. Norges posisjon i forhandlinger med Russland ville blitt svekket, sier Godzimirski.

Russland-ekspert Arild Moe ved Fridtjof Nansens Institutt er mer forsiktig med å peke på konsekvenser, men er enig i at reaksjonene ville ha blitt helt annerledes hvis

soldatene hadde nådd frem. Forsker Pavel Baev ved Institutt for fredsforskning (PRIO) er usikker på de russiske reaksjonene.

– Kapteinens oppførsel var ikke slik man forventet. Det vil bli iverksatt etterforskning, og han mister trolig lisensen som kaptein. Det kan være at russerne hadde reagert litt mer forsiktig enn forventet, fordi saken var så spesiell. Men det er vanskelig å si.